

rozsudku vydáno, jest tedy svou podstatou usnesením, pročez i s odvoláním, proti němu podaným, v druhé stolici právem bylo nakládáno jako s rekurssem. Ovšem pochybil též soud druhé stolice formálně, uznáv o rekursu jako soud odvolací. V pravdě jest tu tedy usnesení soudu rekursního, nikoliv usnesení soudu odvolacího, a přípustnost dovolacího rekursu neřídí se předpisy § 519 c. ř. s. Soud rekursní pochybil však po stránce formální též potud, že zrušil rozhodnutí soudu prvního. Mělo spíše usnesení soudu rekursního zníti v ten smysl, že se rozhodnutí soudu první stolice, jsoucí vlastně usnesením, změňuje tak, že se zavrhuje námitka nepřipustnosti pořadu práva, v kterémžto případě každá strana může dle čtvrtého odstavce § 261 c. ř. s., když usnesení nabylo moci právní, navrhnouti, aby položen byl rok k ústnímu přelíčení ve věci hlavní. Vskutku nejde tudíž o zrušující, nýbrž o změňující usnesení soudu rekursního, pročez ustanovení druhého odstavce § 527 c. ř. s. nepřekáží věcnému vyřízení dovolacího rekursu. Ve věci samé pak dlužno usnesení soudu rekursního uznati za správné. Po názoru nejvyššího soudu nepřicházejí zde v úvahu předpisy zákona ze dne 11. června 1879, čís. 93 ř. zák., kterýmž se ustanovuje, jak se mají opatřovati byty a vedlejší potřeby, jichž má za míru potřebí stále vojsko. Podle souhlasného přednesu stran nešlo o ubytování a stravování příslušníků vojska jakožto takových; bylyť spíše za války do obce politickým okresním úřadem vyslány obilní rekvisiční komise, jímž bylo přidáno několik vojáků. Jak vyplývá z výpovědi svědků a z úředního vyřízení okresního hejtmanství byla příslušným úřadem obci uložena povinnost ubytovati a stravovati tyto vojíny a hraditi útraty s tím spojené. Žalovaná obec doznala, že dala vojíny žalobci do bytu a stravy. Žalobce pak se domáhá náhrady za byt a stravu jim poskytované. Z toho však jde na jevo, že, třebaže povinnost obce k ubytování a stravování vojáků byla rázu veřejnoprávního, náhradní nárok žalobcův proti obci jest povahy soukromoprávní. Neboť buď bylo mezi obcí a žalobcem (třeba jen mlčky (§ 863 obč. zák.) — učiněno ujednání o ubytování a stravování vojáků, a tu přísluší žalobci přímý nárok soukromoprávní ze smlouvy proti obci; — neb učinil žalobce bez smlouvy za obec náklad, který by byla tato dle platných předpisů sama musila učiniti, a v tom případě jde o nárok dle § 1042 obč. zák., jenž podle ustálené judikatury jest i tenkrát povahy soukromoprávní, když povinnost k nákladu má ráz veřejnoprávní. O nárocích soukromoprávních však přísluší rozhodovati pouze a jedině soudům (§ 1 j. n.), nelze tudíž tvrditi, že v daném případě pořad práva jest vyloučen.

Čís. 723.

K žalobě manželky na manžela, z jehož viny bylo manželství rozvedeno, o výživné lze přisouditi pouze výživné ode dne žaloby o výživné, nikoliv ode dne rozvodu, a to s úroky ode dne téže žaloby.

(Rozh. ze dne 26. října 1920, Rv I 465/20.)

Manželství sporných stran bylo rozvedeno rozsudkem ze dne 9. února 1918 z viny manželovy. Manželka domáhala se žalobou podanou dne

6. března 1918 na manželi, by jí platil výživné měsíčním penízem 6.000 K ode dne rozvodu s 5 proc. úroky od téže doby. *Procesní soud* první stolice vyhověl žalobě potud, že přiznal manželce nárok na výživné měsíčních 3.500 K ode dne 9. února 1918, jinak nárok její jmenovitě pokud šlo o úroky zamítl. Po právní stránce uvedl v *důvodech*: Co se týče doby, od které žalovaný má výživné platiti, soudní dvůr má za to, že žalovaný jest povinen platiti je ode dne 9. února 1918, kdy byl vynesena rozsudek, jímž bylo manželství sporných stran z viny žalovaného rozvedeno, poněvadž tímto rozsudkem byla povinnost žalovaného ku placení na jisto postavena, byť by i o této výslovně v onom rozsudku rozhodnuto nebylo. Názcru žalovaného, že by mělo býti výživné placeno teprve ode dne podání žaloby, soudní dvůr nesdílí, poněvadž není třeba, aby žalovaný byl o plnění vyživovacích povinností, z rozsudku vyplývajících, upomínán, nehledíc k tomu, že v tomto případě otázka ta nemá významu, poněvadž žaloba byla podána již 6. března 1918. Nárok žalobkyně, aby žalovaný platil 6 proc. úrok ode dne splatnosti výživného pro minulost, není odůvodněným, poněvadž žalovaný není v prodlení; teprve tímto rozsudkem bylo vysloveno, mnoho-li žalovaný jest povinen platiti a nařízeno, že lhůty dospělé v čase právní moci rozsudku má platiti do 14 dnů; teprve po uplynutí této lhůty 14ti denní byl by žalovaný v prodlení a žalobkyně oprávněna žádati úroky z prodlení. Poněvadž jde o platy v budoucnosti, jsou tyto splatny předem prvního dne každého měsíce a kdyby tento den nebyly zaplacený, nastává sama sebou povinnost platiti úroky z prodlení, a není třeba povinnost tuto vyslovovati v rozsudku (§§ 1418, 1333 obč. zák.). *Odvolací soud* vyhověl odvolání žalobkyně potud, že zvýšil měsíční výživné na 5.000 K, jinak je zamítl, odvolání žalovaného pak zamítl zcela — mimo jiné z těchto důvodů: Povinnost žalovaného platiti výživné v penězích na místo poskytování výživy naturální nastala rozvodem, kterýmž manželské společenství bylo zrušeno, tedy dnem 9. února 1918 a právem první soud přisoudil je tedy od tohoto dne. Vyživovala-li se žalobkyně až do podání žaloby sama, učinila na sebe náklad, ku kterému dle zákona byl povinen žalovaný, a je nárok na zaplacení výživného za tuto dobu založen v § 1042 obč. zák., jehož se sám žalovaný v odvolání dovolává. Že by tento předpokládal nutně náklad učiněný osobou třetí, jak odvolatel míní, nelze z něho čísti. Zásada, že pro minulost výživné požadovati nelze, není tím porušena, ježto tu jde o náhradu učiněného peněžitého nákladu. Ostatně v platném právu není tato zásada nikde vyslovena a odvolání ji ze zákona doložiti nemůže; že by však to byla zásada založená v samé povaze práva, lze tím méně říci, když moderní zákonodárství výslovně nárok na výživné pro minulost uznávají na př. obč. zák. pro něm. říši (§§ 1711, 1613, 1580 odstavec třetí.). Tím však, že žalovaný jest povinen platiti výživné od 9. února 1918, není ještě řečeno, že žalovaný byl toho dne již v prodlení. Splatným se nemohlo výživné státi, dokud nebyla určena jeho výše, což se stalo teprve rozsudkem, pročez správně platební lhůta pro částky za dobu minulou určena dle § 408 c. ř. s. Úroky z prodlení nemohly tedy přisouzeny býti ani z alimentů minulých, tím méně pak z budoucích.

Nejvyšší soud vyhověl dovolání obou stran potud, že přiznal žalobkyni měsíční výživné penízem 5.000 K ode dne 6. března 1918 (podání žaloby) s 5 proc. úrokem z prodlení ode dne splatnosti toho kterého měsíčního výživného a uvedl mimo jiné v

d ů v o d e h:

Strana žalující, uplatňující dovolací důvod dle § 503 čís. 4 c. s. ř., dovolává se proto, že odvolací soud nevyhověl jejímu odvolání, pokud jí nebyly soudem první stolice přisouzeny 5 procentní úroky z prodlení jak ze splatných již tak také z budoucně dospívajících splátek, a to od 9. února 1918. Odvolání jest v tomto směru odůvodněno. Povinnost manželova, platiti rozvedené manželce výživné, zakládá se na zákonném předpisu (§ 1264 obč. zák.) a nemá tedy výrok soudcovský, tuto povinnost uznávající a výši výživného stanovící, rázu konstitutivního, nýbrž jen ráz deklaratorní. Jest proto manžel neplatící v prodlení ne teprve od doby, kdy částka výživného určena byla rozsudkem, jak se soud odvolací domnívá, nýbrž podle § 1334 obč. zák. při nejmenším již ode dne podání žaloby. Přísluší proto též žalobkyni dle § 1333 obč. zák. od toho dne zákonné 5 proc. úroky. Neprávem však žádá žalobkyně také úrok z částek teprv budoucně splatných, pro který nárok zákonného důvodu není. K vymáhání těchto úroků není potřeba opětné žaloby, jak dovolatelka mylně za to má, neboť pro tyto budoucí úroky jsou rozsudky v této věci dostatečným exekučním titulem přes to, že v rozsudcích pojaty nejsou. Právem stěžuje si žalovaný do výroku, že výživné bylo přisouzeno již ode dne rozvodu, a nikoliv ode dne podání žaloby, to jest 6. března 1918. Z pojmu výživného plyne, že ho pro minulost požadovati nelze, neboť jím mají býti ukojeny aktuální potřeby osoby oprávněné, která přece v minulosti musila býti nějak živa. Tím ovšem není ještě vyloučeno, že by osoba k placení výživného povinná byla vůbec sprostěna povinnosti k náhradě nákladů za alimentaci minulou; mohla by k ní přidržena býti sice podle § 1042 obč. zák., jehož v odpor vzatý rozsudek se dovolává, ale v tomto případě neprávem; netřeba zkoumati, zda § 1042 obč. zák. předpokládá jen náklad, učiněný osobou třetí, či mohla-li by též žalobkyně domáhati se podle něho náhrady nákladů, jež — ovšem za žalovaného — učinila sama na sebe, neboť v tomto sporu o takový důvod žalobní vůbec neběží, kdyžž žalobkyně ani netvrdila, tím méně prokázala, že náklad takový učinila. Opírá nárok svůj prostě o předpis, dle něhož jest manžel z vlastní viny rozvedený povinen, poskytovat manželce přiměřenou výživu (§ 1264 obč. zák.), tím však — jak uvedeno — míněna býti může toliko výživa přítomná a budoucí, počítajíc ode dne podané žaloby, a nelze tedy žádati pod tímto titulem alimentace minulé.

Čís. 724.

Zaměstnancův nárok dle § 1154 b) obč. zák. není závislým na tom, že zaměstnanec hlásil nemoc zaměstnavateli, pokud se týče požádal ho o lístek pro lékaře.

(Rozh. ze dne 26. října 1920, Rv I 484/20.)

Žalobce byl zaměstnán jako nádenník u žalovaného od počátku srpna 1919 a, onemocněv dne 10. ledna 1920, domáhal se vyplacení mzdy za první týden nemoci. Žaloba byla první stolicí zamítnuta, odvolací soud jí vyhověl a Nejvyšší soud rozsudek ten potvrdil.